

Dünyada neler oluyor

ERKİN ŞAHİNÖZ

erkin.sahinoz@paradergi.com.tr

Öncü göstergeler ve tahminlerim Türkiye ekonomisinin yılın bütününde yüzde 4.5-5 mertebesinde bir büyüme gerçekleştireceğine işaret ediyor. Büyümenin bu düzeyde sürdürülebilmesi için dış kaynağa ihtiyaç var...

Büyüme için dış kaynak gerekli

Ekonomide genel görünüm nasıl?

Türkiye ekonomisinin potansiyel büyüme hızı (normali) yüzde 4.5. Geçen yıl yaşanan ekonomi dışı hadiselerin neden olduğu mali sıkışıklık ekonomiyi epey hırpalamıştı. Ancak yıla güçlü başladı. Merkez Bankası'nın yapmış olduğu yüzde 4.25'lik faiz artırımına (örtük) rağmen Türkiye ekonomisi yılın ilk çeyreğinde yüzde 5'lik büyüme gerçekleştirdi. Büyümenin kaynağı ertelenmiş tüketimin geri gelişi ve ihracattaki toparlanmaydı. Ekonomimizin ikinci ve üçüncü çeyrek büyüme rakamlarının da çok yüksek çıkması beklenmeli. Bitişikteki grafikte görülüyor, Türk Lirası benzerlerine kıyasla çok daha sert değer kaybı yaşadı. Bunun maliyeti çift haneli enflasyon olarak karşımıza çıktı ki bekliyorduk. Ama faydasını da ihracat üzerinden gördük. Hem zayıf TL'nin getirdiği rekabet avantajı hem de Avrupa'nın son altı yılın en güçlü ekonomik büyüme hızına kavuşması sayesinde ihracatta büyüme hızı çift haneye yerleşti. İhracatın yanı sıra iç talepte de belirgin bir toparlanma gözlemliyoruz. Bankacılığın kredi hacmindeki genişleme sadece KGF desteğiyle açılan ticari kredilerle sınırlı değil. Tüketici kredilerinde de büyüme çok güçlü seyrediyor. Kurdaki görece sakin seyir ekonomik aktörlerin güveninin sınırlı da olsa artmasını sağladı. Bunu, güven endekslerindeki hafif çaplı iyileşmeden görmek mümkün. Turizm tarafında da "en kötü" geride kaldı. Hem gelen turist sayısı hem de turizm gelirleri nezdinde iyileşme var.

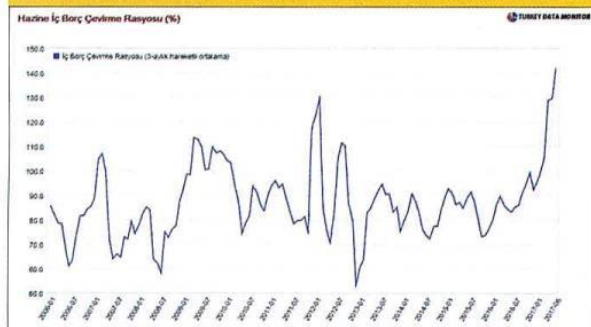

Türkiye ekonomisinin en sıkı öncü göstergelerinden biri olan sanayi üretiminde (takvim etkisinden arındırıldıktan sonra) yıllık büyüme hızı (son üç ayın ortalaması şeklinde) Mayıs'ta yüzde 4.3'e ulaştı. **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI endeksi Haziran ve Temmuz aylarında güçlü büyüme yaşandığına işaret etti. Öncü göstergeler ve tahminlerim Türkiye ekonomisinin yılın bütününde yüzde 4.5-5 mertebesinde bir büyüme gerçekleştireceğine işaret ediyor. Bunun istihdam piyasasına sınırlı da olsa olumlu yansımaları beklenir.

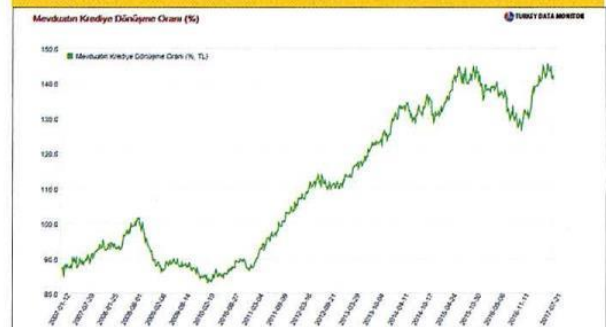
Bu büyüme ne kadar sürdürülebilir peki?

Türkiye kaynak sıkıntısı çekiyor. KGF desteğiyle kredi

HAZİNE İÇ BORÇ ÇEVİRME RASYOSU

KREDİ / MEVDUAT ORANI

TL VE BENZERLERİ

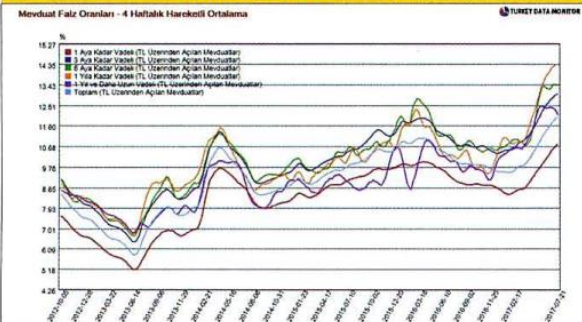

talebinin çok güçlendiğini gördük. Bankacılık sisteminin açtığı kredilerin topladığı mevduata oranı yüzde 140'a ulaştı. Bir başka ifadeyle, bankalar topladığı her 100 TL mevduata karşılık 140 TL kredi açıyor. Arayı mevduat dışı kaynaklarla dolduruyor. Bunun sürdürülmesi imkansız. KGF destekli kredi talebinin yanı sıra Hazine de iç piyasadan borçlanmasını çok artırdı ve bu durum fon talebini belirgin bir şekilde yükseltiyor. Bunu bitişikteki iç borç çevirme rasyosundan görmek mümkün. Haliyle bankalar kaynak yarışına girdi, mevduat faizlerinde oldukça sert bir yükseliş yaşandı. İkinci ve üçüncü çeyrek için beklediğim güçlü büyüme hızının kalıcılığı için yabancı sermaye girişine (yeni kaynağa) ihtiyacımız var. Lakin küresel piyasalarda beklediğim bozulma bunu desteklemeyebilir. Haliyle ekonomimizdeki büyüme hızının son çeyrekle birlikte yavaşlamaya başlaması kuvvetle muhtemel.

Dolar düşmüyor da yükselmiyor da... Ne yapmalıyız?

Beklemelisiniz... Parite 1.18'in üzerine çıktı, dolar 3.50'nin altına düşmedi. Küresel piyasalarda risk alma iştahı tavan yaptı (VIX<10), dolar 3.50'nin altına düşmedi. Borsa endeksi rekor üzerine rekor kırdı (BIST-100 > 108000), dolar 3.50'nin altına düşmedi. Yabancı yatırımcı nezdinde Türkiye riski belirgin bir şekilde azaldı (CDS 300'lerin üstünden 185'lere geriledi), dolar 3.50'nin altına düşmedi. Merkez Bankası, Kasım'dan beri 4.25 puan faiz artırdı (TCMB ortalama fonlama maliyeti, pratikteki

MEVDUAT FAİZLERİ

ALTIN FİYATLARI VE FONLARIN ALTIN POZİSYONU

faiz, yüzde 7.75'ten yüzde 12'ye geldi), dolar 3.50'nin altına düşmedi. Bu göstergelerin tamamında "en iyi" geride kalmak üzere. Haliyle kurdaki yükseliş öngörüm geçerliliğini koruyor.

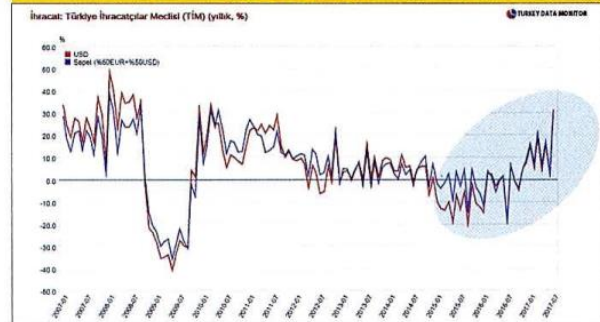
Ons altın 1270 dolara dayandı... Devamı gelir mi?

Öngörmüyorum, aylardır belirttiğim 1185-1300 dolar bandı içinde gidip geliyor. Paritedeki yükselişin (doların euro karşısındaki değer kaybının) etkisini gördük ons altında. 1.18 parite bile altını sadece 1270 dolara taşıyabildi. 1280 dolar bölgesindeki güçlü direnci kalıcı bir şekilde aşması zor.

FED FAİZİ VE FİNANSAL KOŞULLAR ENDEKSİ

İHRACAT

Özkan GÜNGÖRMEZ

Mobil uygulamalar, sanal gerçeklik, giyilebilir teknolojiler, nesnelerin interneti, biyometri... Bugünün ve geleceğin teknolojilerinin üretilmesi adına girişimcilere ideal bir ortam sunan İTÜ Çekirdek, 6. senesinde büyümeye devam ediyor. Her dönemin sonunda gerçekleştirdiği Big Bang yarışması ile girişimcilerin projelerini hayata geçirmeleri adına kaynak sağlıyor. İTÜ Çekirdek'in sürdürülebilir ve girişimciye katma değer katan yapısının ardında ise İTÜ ARI Teknokent yanı sıra **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Elginkan Vakfı, ING, Enerjisa, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV) gibi paydaşlar ve yatırımcılar bulunuyor.

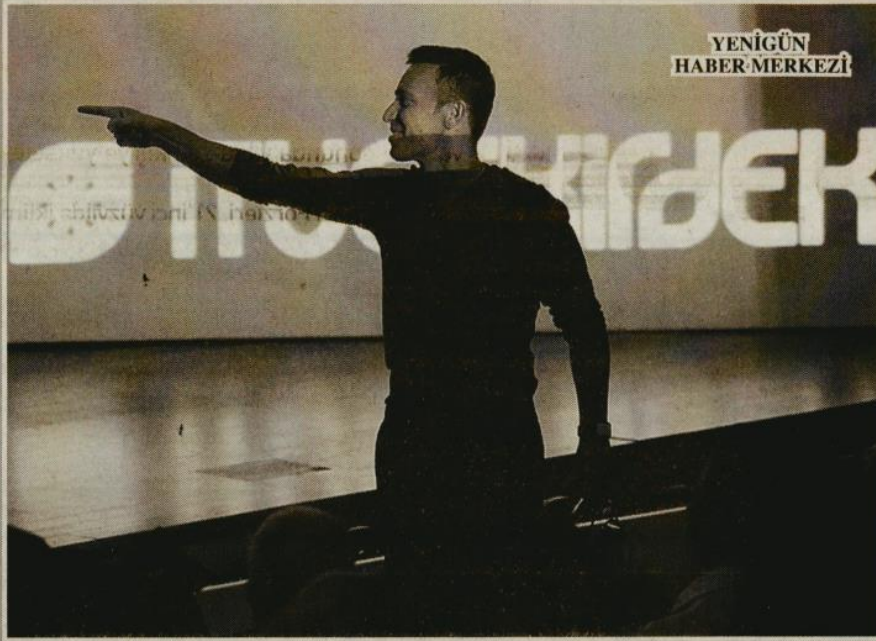
50 BİN LIRA

Bu sene itibarıyla en az 50 bin TL yatırım sözü veren yatırımcılar, İTÜ Çekirdek'te jüri koltuğuna oturacak ve diledikleri girişime yatırımda bulunabilecek. İTÜ Çekirdek'in girişimciler ve yatırımcılar arasında kurduğu bu direkt bağı gören ve değerlendiren isimlerden biri de Türk pop müziğine damga vuran isimlerden Mustafa Sandal oldu. Geçtiğimiz sene tam 8 girişimciye Big Bang sahnesinde yatırımda bulunan Sandal, etkinlikte gerçekleştirdiği konuşmasında tüm sanatçı dostlarını, "sevgiyle üreten teknoloji girişimlerine" yatırım yapmaya çağırdı.

MUSTAFA SANDAL'DAN DESTEK ALAN İTÜ ÇEKİRDEK TÜRKİYE'NİN YILDIZLARINI YATIRIMA ÇAĞIRIYOR

YENİGÜN
HABER MERKEZİ

İTÜ ÇEKİRDEK SÜRECİ

İTÜ Çekirdek girişimci olan ekipler İTÜ Çekirdek'in tüm olanaklarını kullanarak projelerini geliştirme imkânına sahip oluyor. Girişimciler, bir yandan projelerini hayata geçirmeye çalışırken, hızlandırma sürecinde de profesyonellerden ve akademisyenlerden iş modeli geliştirme, pazarlama ve ticarileşme, sunum gibi temel işletme eğitimleri alıyor. İTÜ Çekirdek'in laboratuvar, açık çalışma alanı, network ve mentor ağından yararlanabiliyor. İTÜ Çekirdek süreci sonunda ise girişimciler Big Bang adı verilen ve girişimcilerin aldıkları eğitimler sonucunda ortaya çıkardıkları projelerin değerlendirildiği ödül etkinliğine katılım hakkı kazanıyor. Big Bang'de dereceye giren ekipler 5 milyon TL'lik ödül havuzundan pay alabiliyor.

Big Bang yarışması, toplamda girişimcilere ulaştırdığı kaynak ile dünyanın ilk üç girişimcilik yarışması arasında yer alıyor. İTÜ Çekirdek'e katılmak ve Big Bang sahnesine çıkarak ödülünden pay almak isteyen girişimcilerin, 19 Ağustos 2017 tarihine kadar başvurularını www.itucekirdek.com adresi üzerinden tamamlamaları gerekiyor.

MOBİL uygulamalar, sanal gerçeklik, giyilebilir teknolojiler, nesnelerin interneti, biyometri... Bugünün ve geleceğin teknolojilerinin üretilmesi adına girişimcilere ideal bir ortam sunan İTÜ Çekirdek, 6. senesinde büyüme devam ediyor. Her dönemin sonunda gerçekleştirdiği Big Bang yarışması ile girişimcilerin projelerini hayata geçirmeleri adına kaynak sağlıyor. İTÜ Çekirdek'in sürdürülebilir ve girişimciye katma değer katan yapısının ardında ise İTÜ ARI Teknokent yanı sıra **Istanbul Sanayi Odası (ISO)** Elginkan Vakfı, ING, Enerjisa, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV) gibi paydaşlar ve yatırımcılar bulunuyor.

Bu sene itibarıyla en az 50 bin TL yatırım sözü veren yatırımcılar, İTÜ Çekirdek'de jüri koltuğuna oturacak ve diledikleri girişime

yatırımda bulunabilecek. İTÜ Çekirdek'in girişimciler ve yatırımcılar arasında kurduğu bu direkt bağı gören ve değerlendiren isimlerden biri de Türk pop müziğine damga vuran isimlerden Mustafa Sandal oldu. Geçtiğimiz sene tam 8 girişimciye Big Bang sahnesinde yatırımda bulunan Sandal, etkinlikte gerçekleştirdiği konuşmasında tüm sanatçı dostlarını, "sevgiyle üreten teknoloji girişimlerine" yatırım yapmaya çağırdı. İTÜ Çekirdek ekiplerini uzun süredir takip eden Sandal'ın bu sene de Big Bang'i yerinde takip etmesi ve yatırımlarına devam etmesi bekleniyor. İTÜ Çekirdek, girişimcilere yatırım konusunda sanat dünyası için örnek olan Mustafa Sandal'ın ardından daha fazla yıldızı, girişimcilğe katkı sağlamak adına Big Bang sürecine katılmaya davet ediyor.